

С а д р ж а ј:

Стојан Срдих – [Анђео са веранде](#)

Овај комад писан је у провереној матрици психолошког натурализма, који увек добро функционише. Писац Срдих испитује односе који су успостављени између четири жене; три су везане сродничким односима, а четврта је дошљакиња. Између поменуте три жене постоји нераскидиво јединство засновано – у истој мери – на љубави и мржњи истовремено. Та њихова приврженост стављена је на искушење изазовом материјалне природе, јер је невидљиви самртник, драмски јунак који се не појављује али који својим постојањем утиче на ток развоја драмске приче (као чувени Протопопов у Чеховљевој драми *Три сестре*) цинично одлучио да остави стан особи која ће, после његове смрти, прва успети да уђе у собу. Да би самртникова игра била перфиднија, он је поделио кључеве свога стана од којих је само један онај прави, онај који откључава браву. Четири жене, које су, вероватно, све биле и љубавнице самртника, и бизарно постављени особењак Лале, чекају да се оконча живот њиховог мучитеља. Чекање неког догађаја може да буде напорно, нервозно, прожето разним наговештајима, а у комаду Стојана Срдиха и сталним сукобима, па чак и агресијом. Несвакидашње у Срдихевој драми је то што су носиоци агресије жене, и што је агресија усмерена ка најближим сродницама – мајке према кћерки, кћерке према мајци, сестре према сестри – а тек покатакд и према некоме ко не припада породичном кругу...

Александар Пејчић – [Да Бог поживи господара](#)

Драма *Да Бог поживи господара* аутора Александра Пејчића на сцену доводи историјске личности: кнеза Милоша Обреновића, Вука Караџића и Амицу (Симу Милосављевића Паштрмца). Сценско збивање лоцирано је у Бечу у години 1858, уочи Милошевог повратка у Србију. Пејчић је, сасвим извесно, детаљно проучио Милошев живот, где се само по себи разуме да основу сагледавања књажеве личности представља Милошев однос према самоме себи на српском престолу. Чекајући вести из Србије, прижељкујући повратак на власт са које су га свргли уставобранитељи, Милош води дуге разговоре са Амицом који је већ давно покојник; појава Амициног духа, боље рећи сећање на Амицину подозривост и сумњичавост према свима и свакоме ко има било какав контакт са Милошем, подстиће Милоша да ревносно оптужује свакога – па и најближе – да му раде о глави, или бар да раде против његовог повратка на власт. Другачије речено, Милош – усамљен у тужини – сматра да је окружен вероломницима, који ће искористити ауторитет бившега књаза да би сами сели на упражњени престо. Милош тако оптужује и сина Михаила и Вука Караџића, а спреман је чак да и спочитне нешто слично и покојном Амици. Пејчићева драма представља, у ствари, диспут на сталну и у Срба незаобилазну тему о родољубима и издајницима, или уже схваћено, о трајној жудњи за влашћу која се заогрће копреном бриге за народ. Политички прагматизам се код Пејчића приказује у свом огољеном виду и у историјском костиму, да би нас упозорио на трајност и своју сталну присутност...

Драган Тешовић – [Заједничка изложба](#)

Драган Тешовић написао је комедију *Заједничка изложба* која је запала за око члановима жирија; показало се да је жири тачно закључио да је реч о аутору који влада комедиографским занатом јер је Тешовић већ добио награду Бранислав Нушић 1997. године за дело *Како васпитавати андроида*. У новој комедији Драган Тешовић поиграо се збиром митоманских општих места која припадају сликарској делатности у ширем смислу. Тешовић описује на који начин се организује велелепна ликовна изложба у провинцијском месту, какви су претенциозни уметници који учествују на изложби, како ликовним манифестацијама влада корумпирана критичарска братија и, најзад, на који начин се води кадровска политика у нашој култури. Да би остварио наум, писац користи принцип хипертрофије свих неподопштина, сочан језик и понавља већ речене и од стране читалаца (гледалаца) усвојене информације. Тешовић својом нешто дужом комедијом него што је потребно, хоће с разлогом да се наруга претенциозним уметницима, преварантима, снобовима и “поштоваоцима” оног подручја ликовне уметности које се бави псеудоавангардним истраживањима...

Миле Петковић – [Погребни завод Милошевић & Сопр](#)

Миле Петковић написао је комедију *Погребни завод Милошевић & Сопр*. Петковићево штиво писано је у доброј традицији српске реалистичке комедије, што ће рећи да овај аутор има стрпљења да постепено плете основне нити збивања, да их укршта и води ка заплету који обећава да ће пленити пажњу гледалаца. Јунак комедије је др Милован, носилац титуле лекара који се, дабоме, више бави животном него лекарском праксом. Исти Милован носилац је свих општих места која карактеришу домаћег негативца: облапоран је, пије, преврће жене, алав је на богатство, суров према потчињенима,

разметљив и кваран на много начина. Петковић нам га приказује када др Милован улази у најопаснији посао – трговину дрогом. Велики комбинатор и локални политички моћник Кинђур стоји иза овог “бизниса”, очекујући да ће почети да пристиже новац. Али, да би дрога доспела у иностранство треба је пренети у коферу са двоструким дном и Кинђур са др Милованом смишља да тај посао обави Милованов брат по усвојењу, др Моца, успешан доктор и професор, човек који ужива углед у престоници, а и шире. Др Моца са породицом долази у паланку у којој се све дешава, али у др Миловану проради савест када томе није време и – као у руским романима – за време вечере у кафани, уз циганску музику и обилно иће и пиће, у нападу кајања и самопонижења признаје да је рђав и да га мори гризодушје...

Ненад Ж. Петровић – [Кућа разврата](#) ([Велики инквизитор](#)) - драма

Ненад Ж. Петровић одлучио је да у драми *Кућа разврата* (Велики инквизитор) истражи и разоткрије механизме којима се служи сатанистичка секта. Сатанизам, како нам објашњава аутор Ана Пилатов у књизи *Сатанизам данас* (Удружење грађана “Истина”, Београд, 2005.) јесте универзално зло данашњице, које под плаштом слободе религиозног избора појединца у ствари злоупотребљава право религиозног опредељења. “Слободу вероисповести обилато злоупотребљавају они који се крију иза маске духовности, па што год верска слобода допуштала сигурно није допуштено кршење закона”, сматра проф. др Драган Коковић, док др Санда Рашковић Ивић вели да књига Ане Пилатов даје допринос разликовању прихватања различитих религија од падања у псеудодемократску замку толерисања секти и њиховог изједначавања с традиционалним религијама. Драма Ненада Ж. Петровића, дакле, предочава нам како је – у некој земљи која подсећа на Русију али не мора да буде Русија – иследник Фјодор Михаилович (Достојевски?) предузео истрагу поводом сатанистичког обреда; као у свакој детективској истрази, и у овој су осумњичене погрешне особе, свингери. Петровић духовито гради причу поштујући начела криминалистичког жанра, а да би своме штиву пружио неопходну слојевитост и издигао је изнад пуке драме истраге, прожима збивање повременим искорачењима ритуалног садржаја, или пак наративним секвенцама у

којима је активист Виктор Јегорович Иванов...

Весна Егерић – [Лепа Јелена](#) - трагикомедија у шест чинова

С посебном намером писац ових редова на закључно место књиге ставља драму Весне Егерић *Лепа Јелена*, желећи да посебно истакне врлине овога штива, али и избор теме за који је потребно много храбрости. Весна Егерић се, наиме, латила сложеног задатка да изнова испита могућности које драмским писцима пружају мит о Електри и мит о Лепој Јелени. Провокација коју су драмски песници до сада налазили у повести о Електри, њеном брату Оресту и њиховој освети мајци Клитемнестри, нема сумње, представља вечити изазов; ако су томе изазову с разлогом одговарали антички песници који су, по Френсису Фергасону, припадали истом систему веровања – а та припадност омогућава конституисање трагичког принципа – поставља се питање због чега данас драмски писци описују Електрин (и Орестов) усуд. Двојици угледних драмских писаца који су мит о Електри (Данило Киш) и Оресту (Јован Христић) преточили у филозофска драмска штива, сада се придружила и Весна Егерић, прегледно и математички прецизно писаним комадом који збивања и односе међу Агамемноновим потомцима посматра превасходно са равни заблуда у које људи упадају верујући да омогућавају извршење више правде. Тај императив, који подстиче Електру да истраје у одмазди, који њену енергију преноси на Ореста, ни у једном тренутку не допушта да се јави сумња у оправданост планираног чина. Електра је, како је приказује Весна Егерић, жена која је саздана од једног наума. Насупрот њој, стоји лепа Јелена, по којој је драма добила име...

Радомир Путник - [Поговор](#)

-- о о О о о --

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 26

Издавачи: УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ, 11000 Београд, Господар Јевремова 19 ; ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30 и Културно просветна заједница Београда, Змај Јовина 4

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

За издаваче: Миодраг Ђукић, Братислав Петковић и Живорад Ајдачић

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Момчило Ковачевић

Извршни уредник, Биљана Остојић

Редакција: Миладин Шеварлић, Драган Томић, Владимир Ђурић Ђура, Снежана Кутрички, др Едуард Дајч

Коректура - Редакција

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић

Технички уредник, Небојша Кузмановић